

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

IV. An Peccatum mortale dubium sit materia necessaria Confessionis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

Confessarius non interroget, tunc distinguendum est cum Lug. d. 16. num. 204. Vel consuetudo jam olim contracta inducit ad peccata sine libertate, & advertentia, ut accidit; cum quis ex veteri consuetudine blasphemiat, quin advertat hic & nunc ad malitiam blasphemiae; & hæc consuetudo libere nondum evulsa, est per se confitenda, utpote speciale peccatum omissionis, graviter enim obligamur ad evellendam. Vel consuetudo jam olim contracta inducit ad peccata libere, & advertenter patranda, & videtur etiam per se confitenda, quando quis advertit, quod per illam ponatur in periculo proximo; sed quia ad id homines non advertunt, idcirco raro se accusant de hac consuetudine, atque adeo raro datur obligatio eam manifestandi, antequam Confessarius de illa interroget.

Quæres quinto, Quid significet vox illa *Circiter* addita in confessione numero expresso peccatorum?

Respondeo, Significare parvum excessum supra, vel infra numerum expressum; quod parvum accipi debet respectively ad summam expressam: quare, si numerus expressus est minor, etiam excessus debet esse minor; & quo numerus expressus est major, eo major potest etiam esse excessus: non tamen proportionem Arithmetica, sed quasi Geometrica secundum judicium prudentium, quamdiu scilicet parvus excessus prudenter censetur quasi absorberi in numero expresso. Sic parvus excessus censetur unum respectu quatuor; duo respectu decem; tria respectu 20., quatuor respectu 40., sex vel etiam novem juxta Spor. num. 446. & alios respectu 100. &c. Itaque, si duodecies, v. g. peccasti, & ob incertitudinem dicas, *Decies circiter*, jam sufficienter explicas duodecimum in numero expresso: Addo, quod si excessus sit unius tantum, est aliquid etiam in se parvum absolute; & consequenter, si ob incertitudinem dixisti, *Ter circiter*, & postea reperias quater; non teneris iterum confiteri illud quartum; quia licet unum sit tertia pars trium, tamen est aliquid in se parvum: Dicast. Bosc, Croix num. 490.

CAPUT IV.

*An Peccatum mortale dubium sit materia
necessaria Confessionis?*

Hoc dubium potest esse triplex: Primo de ipso peccato, ut si dubites, an simpliciter peccaveris in materia

materia cæteroqui de se gravi: Secundo de qualitate peccati, ut si scias, te jam peccasse, dubites tamen, an mortaliter, an venialiter: Tertio de confessione peccati, ut si scias, te jam peccasse mortaliter, dubites tamen, an sis de eo confessus. Circa hæc omnia versari potest vel dubium negativum, cum scilicet utrinque sunt quædam motiva, sed adeo levia, ut neutra pars possit prudenter asseri; vel dubium positivum, cum scilicet pro utraque parte sunt gravia motiva, ita ut formari possit prudens iudicium tam pro hac, quam pro illa parte, aut saltem reflexe iudicari possit, quod pro utraque parte stet motivum grave: quando pro una tantum parte stat grave motivum, ea sola erit positive dubia, seu probabilis, & fundans prudens iudicium. His suppositis

Dico primo: In dubio positivo pro utraque parte peccatum non est materia necessaria confessionis: Doctores communiter cum Sylv. Suarez, Henr. Sanchez, Bon. Layman. Lug., & aliis contra Elizal. Gorm. Merol. Con. & complures Rigoristas. Ratio est, quia in tali casu, cum etiam habeas grave motivum tibi favens; potes prudenter iudicare, te non obligari, esse illud non confitens opereris ex opinione probabilis non spectante ad valorem Sacramenti. Dixi *Pro utraque parte*: nam, si tantum sit motivum grave contra te, utriusque teneris confiteri; quia sic non habes prudens motivum, unde excuseris. Neque dicas, in dubio facti, quale est in casu, motiva opposita se mutuo elidere, ut duo testes graves testificantes pro. & contra. Nam tunc motiva opposita se mutuo elidunt, cum sunt ejusdem speciei, & omnino similia, uti sunt duo testes de visu; quia sic certum est, alterutrum eorum velle fallere, & cum ignoretur, quis eorum id velit, neuter meretur fidem. Non vero, si motiva opposita sint diversæ speciei, & dissimilia; uti essent duo testes, qui non de visu, sed ex aliis gravibus conjecturis pro & contra testentur; sic enim uterque meretur prudentem assensum, cum uterque habeat conjecturas probabiles ex motivis omnino diversis. Et ita est in casu nostro, in quo proinde potes prudenter indicare, te non obligari.

Hinc in dubio, an simpliciter peccaveris, in tali actione, si probabile sit, te non advertisse ad peccatum, non consensisse, &c. vel probabile sit, te non plene adver-

advertisse, non plene confensisse, &c. potes de ea actione non confiteri; etiamsi probabile etiam sit, imo & probabilius, te advertisse, plene confensisse, &c., quia sequens motivum probabile tuæ immunitatis à mortali, prudens operaris. Similiter, si certus sis olim, te peccasse graviter, sed probabile nunc tibi sit, te de hoc confessum etiam esse, non teneris iterum de eo confiteri, etiamsi probabile, imo etiam probabilius adhuc tibi videatur non confessum esse; & ratio ulterior est, quia, quamvis inter homines non censeatur per probabilem solutionem satisfactum debito certo, sed danda est pars solutionis juxta proportionem dubii, eo quod homines non censeantur remittere debitum, nisi posita sit perfecta æqualitas; attamen benignius præsumimus de Deo, quod scilicet ad impletionem suorum præceptorum non exigat, plus quam quod prudenter judicemus, nos eis satisfecisse; alioquin exponeremur infinitis anxietatibus, & scrupulis, cum nimis facile obliviscamur eorum, quæ fecimus. Notant tamen Sanchez, Pallav. & alii, in periculo mortis fore obligationem eliciendi contritionem de his peccatis positive dubiis, vel confitendi ad minimum alia peccata, ut scilicet peccata illa dubia, si forte revera fuerint mortalia, necdum ante remissa, saltem indirecte tunc absolvantur; quia secus in ea extrema necessitate exponeretur periculo salutis æternæ. De Baptismo dubie suscepto, vide dicta suo loco in Tract. præced.

Dico secundo: In dubio negativo pro utraque parte mortale dubium videtur potius materia necessaria confitenda; ita Catec. Roman. de Pœnit. c. 9., D. Th. in 4. d. 21. q. 2. a. 3. ad 3., alique Doctores gravissimi, & prope innumeri, quorum 40. refert, & sequitur Sanchez l. 2. Decal. c. 10. n. 66. ita ut certum esse dicant plerique cum Gorm. contra complures etiam graves auctores infra citandos. Ratio est, Primo, Quia ex Trident. cit. tenetur pœnitens confiteri omnia, & singula mortalia, quæ habentur in conscientia, & memoria; sed qui negative dubitat de mortali commisso, illud aliquo pacto habet in conscientia, & in memoria, quia meminit v. g. facti præteriti, in quo dubitat, an peccaverit mortaliter; ergo tenetur illud confiteri.

Scio Ægyd. Con. Caram. Martin. Marchant: Stoz. Joseph à S. Januario, & alios Doctores docere,
nt

ut probabile oppositum; quia mortale dubium, inquit, revera non est in conscientia, quæ à D. Bern. dicitur *Cordis scientia*, & à D. Th. *Cum alio scientia*; neque in memoria, quia memoria est pronunciare, se prius aliquid scivisse: ex Aristot. i. *de Memoria*: & negative dubitans nihil scire, aut pronunciare potest. Addunt insuper: Primo, Dubium, quod facta morali diligentia vinci non potest, æquivalet ignorantia invincibili, & tacere possum in confessione peccatum, quod ex tali ignorantia puto non esse mortale: Secundo, In dubio melior est conditio possidentis, & negative dubitans de mortali est in possessione suæ innocentia: Tertio: In dubio, an lex aliqua existat, non est obligatio eam servandi, & dubium est in casu, an existat lex confitendi peccata dubia. Cæterum, quamvis horum sententia spectatis rationibus intrinsicis videatur probabilior tamen nostra sententia, spectata saltem auctoritate extrinseca, videtur in praxi tenenda; quia in iis, quæ pendunt à voluntate Christi, tenendum est, quod dixerunt antiqui, quos præsumendum est, magis nosse voluntatem Christi, quam pauci Doctores, qui non priusquam ab annis fere 70. cœperunt de hoc dubitare. Et sane nemo negat obligationem confitendi mortale, quod certo scis, te olim commisisse, sed negative dubitas, an confessus sis; quia sic certo possidet præceptum confessionis, cui prudenter judicare nequis esse satisfactum. Si autem dubium negativum sit de ipso peccato, aut de qualitate peccati; per se loquendo, probabilior, & tutior in praxi est nostra sententia obligans ad illud peccatum dubium confitendum.

Dixi *Per se loquendo*. Nam non tenentur, Primo, Scrupulosi; quia eorum dubia ordinarie sunt inanes apprehensiones; qui proinde non tenentur confiteri peccata certa; nisi certo sciant non esse antea confessã: Doctores communiter. Secundo, Nec tenentur, qui sunt timoratae conscientia, si negative dubitent, an peccaverint mortaliter: an venialiter; quia ex communiter contingentibus est prudens præsumptio: cum ergo hi soleant horrere à mortali, habent inde prudens motivum judicandi, se non peccasse mortaliter: Sanchez, Bon. & alii communiter. Tertio, Nec tenetur: qui olim serio fecit confessionem generalem, & nunc negative dubitat, an tunc dixerit tale, vel tale mortale, quia confessio serio facta est in possessione pro sua
inte-

integritate, & non meminisse, te hoc, vel illud esse confessum, non est prudens dubium, quod confessus non sis; cum vix recordemur hesternorum: Stoz. p. 5. num. 169.; nisi ergo occurrat nunc positiva ratio prudenter dubitandi, non teneris, &c. Gorm. num. 170. & alii communius: unde etiam infert Jo. Sanch., estque valde notandum, inquit Dian. p. 5. t. 4. r. 107., hunc talem non teneri amplius, de vita antea acta cogitare; &, si occurrat dubium, an confessus jam fuerit tale peccatum; an non; an circumstantias, &c., poterit præsumere, quod sic: idemque infert Stoz n. 164. in confessionibus particularibus serio antea actis; nam, qui semper cum morali diligentia est confessus non tenetur in priorem vitam ulterius inquirere, etsi hic & nunc non recordetur, se hoc, vel illud esse determinate confessum. Ex quibus concluditur, quod obligatio confitendi mortale dubium solum urgeat eos, qui non sunt timoratae conscientiae, vel de quibus ignoratur, an timorati sint, vel an antehac fuerint diligentes in suis confessionibus, ut concludit Croix.

Quæres, An peccatum dubium sit se solo materia sufficiens confessionis?

Respondeo affirmative, Si re ipsa sit commissum; sed cum hoc ipsum sit incertum, per accidens tunc datur obligatio addendi aliud certum, sive mortale alias absolutum, sive veniale, ne exponatur Sacramentum periculo frustrationis: quod, si aliud certum non possit addi, danda est absolutio sub conditione, præsertim in necessitate; maxime, cum probabilis sit speculative loquendo sententia Perez, & aliorum Doctorum, quod peccatum putatum (adeoque & dubium) cum vero dolore sit sufficiens ad hoc Sacramentum, & consequenter per eam confessionem satisfieri præcepto confessionis annuæ: si certum sit, te peccasse, & dubitas, an mortaliter, an venialiter, absolvi simpliciter potes absque ullo addito, quia jam exponis materiam certam: Sanch. l. 1. *Decal.* c. 10. num. 3. Similiter, si Confessarius ex circumstantiis pœnitentis advertat ut certa aliqua peccata, quæ pœnitens confitetur ut dubia, potest simpliciter absolvere; quia peccata sunt declarata, prout sunt in conscientia, nec Sacramentum exponitur periculo nullitatis: Spor. num. 56.

R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. Y CA-